



TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

GENEL MERKEZİ



Sayı :GMT.430.00/ 764
Konu :Andımız

26/09/2018

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

- İlgi:**
- 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
 - 27.8.2003 tarihli ve 25212 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
 - 08.10.2013 tarih ve 28789 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
 - 26.7.2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

Bilindiği üzere, bakanlığımıza bağlı okullarda her gün okul girişinde okutulmakta olan "Andımız" geçtiğimiz yıllarda kaldırılmıştı.

Bir vatandaşımız tarafından okullarda Öğrenci Andı'nın okutulmaması için Millî Eğitim Bakanlığı aleyhine **Danıştay 8. Dairesi 2009/1614** Esas Sayı ile dava açılmıştır.

Dava dosyasına konulmak üzere Bakanlığınızca, Millî Eğitim Bakanı Nimet ÇUBUKÇU adına hukuk müşavirinin imzasıyla gönderilen 09.09.2009 tarih ve 32558 sayılı savunma metninde;

"Andımız Millî Eğitim eski bakanlarından Reşit Galip tarafından yazılmıştır. Reşit Galip'in 23 Nisan 1933'te Çankaya Köşkünde Atatürk'ü ziyaretinde "Sabah çocuklara bir şeyler söylemek istedim. O anda bu and çıkmış. Çocuklar armağanım olsun." diyerek metni Atatürk'e tekrarlamıştır.

Bu metin Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunca 10 Mayıs 1933 tarih ve 101 sayılı karar ile öğrenci andı olarak uygulamaya başlanmıştır.

Öğrenci Andında yer alan ifadeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına aykırılık taşımamaktadır. Öğrenci andındaki "Ülküm; yükselmek, ileri gitmektir. Ey büyük Atatürk! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim." İfadeleri, Anayasanın 2'nci maddesi ile doğrudan bağlantılı ve ilişkilidir.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde belirtildiği üzere "Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı... bir hukuk devleti olduğu" belirtilmektedir.

Anayasa'da yer alan ve öğrenci andında geçen ifadede Atatürk milliyetçiliğinin ırk ayrımcılığını gözetken bir söylem değil, ülke sınırları içinde yaşayan tüm insanları kapsayan birleştirici bir milliyetçilik anlayışı olduğu aşikârdır.

Zira Anayasa'nın 5'nci maddesinde yer alan "Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü" ifadesinde ve "kişilerin ve toplumun, refah, huzur ve mutluluğun sağlamak" ifadelerinde kastedilen yalnızca Türk ırkına mensup insanları değil, Türkiye Cumhuriyeti içinde yaşayan tüm halkımızdır.

T.C. Anayasasının 10. maddesinde: "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz."



Ayrıca Anayasamızın 42'nci maddesinde ise; "Kimse, eğitim öğretim hakkından yoksun bırakılamaz... İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır" hükümlerine yer verilmiştir.

Atatürk'ün "Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına Türk milleti denir." İfadesi bunun en belirgin tespitidir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, öğrenci andında geçen her 'Türk, Türk'üm' vb gibi kelimelerin yalnız bir ırka özgü ırkçı söylemler olmadığı açık ve net olarak anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda, davacının öğrenci andıyla ilişkili olarak ortaya attığı, "Öğrenci andı ırkçı, ayrılıkçı, bir ırkı üstün gören, yücelten ifadeler taşımaktadır." Vb. beyanları doğru değildir. İddia edildiği gibi öğrenci andı, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler temelinde hiçbir ayırım gözetmemektedir.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanun'unda; "İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir. İlköğretim, ilköğrenim kurumlarında verilir. Öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburi, Devlet okullarında parasızdır. Mecburi ilköğretim çağı, 4-14 yaş gurubundaki çocukları kapsar." İfadesine yer verilmiştir.

Öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılaplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sına ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslararası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenen birey olma bilincini kazandırmak, öğrencilerin milli ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini, gelişmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak, öğrencileri kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye olumlu katkı yapan, kendisi, ailesi ve çevresi ile barışık, başkalarıyla iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışan, hoşgörülü ve paylaşmayı bilen, dürüst, erdemli, iyi ve mutlu yurttaşlar olarak yetiştirmek, ilköğretim amaçları arasında yer almaktadır.

Öğrenci Andı bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Öğrenci Andında geçen bazı kelimeler ve ifadelerin tek tek alınmasıyla bunların üzerinden çıkarımda bulunmak, anlam çıkarmak öğrenci andının ruhuna uymamaktadır. Zira öğrenci andında geçen kelimelerin ayrımcılıktan, ırkçılıktan, düşünce özgürlüğü vb yönleri kısıtlamaktan uzak olduğu aşikârdır.

Öğrenci Andında yer alan ana temaların daha çok çalışkanlık, doğruluk, dürüstlük, erdemlilik, saygı, sevgi gibi insani evrensel değerlere atıfta bulunduğu açıktır.

Öğrencilerimize evrensel değerleri benimsetmeyi, Atatürkçülüğe bağlılığı, ülkesini sevmeyi, çalışkan ve dürüst olmayı, küçüklerini koruyucu, büyüklerine saygılı olmayı, her alanda yükselmeyi ve ileri gitmeyi özendiren öğrenci andının geleceğimizin teminatı olan çocuklarımıza okutulmasının ayrımcılık, ırkçılık, eşitsizlikle bir ilgisinin olduğu söylenemez

Türk Dil Kurumu'nun yayınladığı Güncel Türkçe Sözlüğe göre; Türk kelimesinin anlamı; "7. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yer yaşayan halk ve halktan olan kimse: Ne mutlu Türk'üm diyene! K. Atatürk.

Yukarıdaki Güncel Türkçe Sözlük'te yer alan ve yaygın olarak kullanılan tanıma göre Türk kelimesinin anlamı, irki bir içerik ve ayrıcalık içermemekte; bunun aksine "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan halk ve bu halktan olan kimse" ifadesiyle kelimenin birleştirici, kapsayıcı, bütünleştirici yönünü açığa çıkarmakta ve vurgulanmaktadır.

Bu açılardan bakıldığında tanımda örnek verilen ve Atatürk'ün sözü olan "Ne Mutlu Türk'üm diyene" ifadesi, öğrenci andında aynen yer almıştır. Bu yönüyle öğrencilerin her sabah söyledikleri öğrenci andında yer alan "Ne Mutlu Türk'üm diyene" ifadesi ve buna benzer ifadeler, Türk ırkından başka ırkları yok sayan, bir ırkı yüceltmeye yarayan ırk

ayrımcılığına dayalı söylemler değil, tam tersine ülkede yaşayan herkesi eşit oranda kapsayan, ülkede yaşayanların hepsinin mutluluğunu amaçlayan ifadelerdir.

Dava dilekçesinde, "Atatürk'ü her sabah yüceltme gereği ve ölü olduğu halde ona ant içilmesini de doğru görmemektedir. Bu beyanların ideolojik kalıp beyanlar olduğunu ifade etmektedir." Öğrenciler anttaki "Ey Büyük Atatürk! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim." İfadelerini okuyarak Atatürk'ün şahsında değil Atatürk'ün gösterdiği hedeflere ulaşmak için kendilerine ant içmektedirler. Atatürk'ün açtığı yol ve gösterdiği hedef, çağdaş uygarlık seviyesine ulaşma, medeniyet, ilerleme, gelişme yoludur. Her toplumun dileği olan ilerlemek ve yükselmek, ideolojik bir kalıp beyan değil, evrensel bir ülküdür amaçtır.

Burada asıl, çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmayı, ilerlemeyi ideolojik bir beyan olarak gören davacının, konuya yaklaşımının ideolojik olduğu açıktır. Oysa Öğrenci Andımızın ilköğretim okullarımızda söylenmesi ile öğrencilerimizin Türk Milli Eğitimin Genel Amaçları arasında yer alan iyi bir yurttaş olarak yetişmelerini sağlamak, dürüstlük ve çalışmanın yüceliğini, karşılıklı sevgi ve saygı ile evrensel değerleri ve insan haklarına saygılı olmayı öğrenmek, vatan ve ulus sevgisini kazandırmak amaçlanmaktadır." şeklinde açıklamalarda bulunarak Andımızın kaldırılmamasının gerektiğini çok güzel bir şekilde izah edilmiştir.

Fakat, bu savunmanın ardından İlgı (c) Yönetmeliğin 1. maddesindeki; "27.8.2003 tarihli ve 25212 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 12 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır." hükümleriyle Andımızın ilkokullarda okunması kaldırılmıştır.

İlgı (b) Yönetmeliğinin "Öğrenci Andı" başlıklı 12. maddesi ise; "İlkokullarda öğrenciler, her gün dersler başlamadan önce öğretmenlerin gözetiminde topluca aşağıdaki "Öğrenci Andı" nı söylerler." şeklindeydi.

Öğrenci Andının kaldırılmasında sonra İlgı (b) Yönetmelik, İlgı (d) Yönetmelik ile tamamıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Fakat yeni yayımlanan İlgı (d) Yönetmelikte Öğrenci Andına yer verilmemiştir. Öğrenci Andını Okutmamak, Milli Eğitimin Amaçlarından Vazgeçmek Demektir!

İlgı (a) Kanun, Türk Milli Eğitiminin en başta gelen amacını; "Türk Milleti'nin bütün fertlerini, Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milleti'nin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek." şeklinde belirtmektedir.

Türk Milli Eğitiminin amaçlarını çok iyi kavramış; Atatürk'e ve savunduklarına yürekten inanarak, nesillerimizi onun ilkeleri doğrultusunda çağdaş dünyaya hazırlamayı hedeflemiş olan; ırkçılığın milletimizin tarihinde hiç rastlanmayan bir hastalık olduğunun bilinciyle, milli kimlik algısını gerçekliğiyle topluma yerleştirmeye gayret eden; çocuklarımızın his ve fikir dünyalarının, Anayasamızın başlangıç hükümlerinde anlamını bulan temel değerlerimizle şekillendirilmesi gerektiğine inanan ve bu inandıklarını da yazdığı savunma metniyle kamuoyuna ilan eden Milli Eğitim Bakanlığımızın Öğrenci Andı incelendiğinde görülecektir ki; çocuklarımıza, her sabah okudukları bu yeminle, Milli Eğitimin amaçlarının davranış olarak kazandırılması hedeflenmektedir.

Memleketimizin geleceğini taşıyacak olan çocuklarımızı yetiştiriyoruz. Hepimiz, İlgı (a) Kanun'un amaçlar kısmında ifade edildiği gibi; "Türk Milleti'nin bütün fertlerini, Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milleti'nin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve

geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek" gibi milli bir ülkünün peşindeyiz.

Öğrenci Andı tartışmaları düzleminde ve son zamanlarda da malum "Açılım"la birlikte hararetlenen süreçte söylemekten dilimizde tüy bitti;

"Türk" tanımlaması, bu memleketi ortak fedakarlıklarla vatan yapan, aynı kaderi paylaşarak birlikte yaşama arzusunu tüm dünyaya gösteren halkımızın milli kimliğinin adıdır. Bunu, etnik bir nitelime olarak yansıtmak ve bunun üzerinden proje üretmek, en başta bu millete ihanettir. Türk Milli Kimliği, yeni icat edilmiş bir kavram da değildir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kuran kadro, devletin temellerini bu şekilde kodlamıştır.

Büyük Atatürk'ün "*Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına Türk Milleti denir*" vecizesiyle tanımını yaptığı milli kimliğimiz, Anayasamızın **66. maddesinde** de "*Türk Devleti'ne vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.*" şekliyle anlamını bulmuştur.

Şimdi; İlgi (a) Kanun'un biz eğitimcilere yüklediği vazifenin ışığında ve Büyük Önder Atatürk'ün vecizesi ve Anayasamızın 66. maddesinde ifade edilen anlayış çerçevesinde Öğrenci Andı'nı tekrar okuyalım;

Ne diyor çocuklarımız: "*Türküm, Doğruyum, Çalışkanım, İlkem; Küçüklerimi korumak, Büyüklerimi saymak, Yurdumu, milletimi özümünden çok sevmektir. Ey büyük Atatürk; Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe, durmadan yürüyeceğime and içerim. Varlığım; Türk varlığına armağan olsun. Ne mutlu Türküm diyene!*"

Bu noktada, hangi vatansever Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, bu andın içeriğinden rahatsız olabilir ki?

Hele ki, öğrencilerimize her sabah okuttuğumuz bu metinde bulunan temel değerler ve aidiyet şuuru; biz eğitimcilerin, öğrencilerimizde oluşturmaya çalıştığımız davranış değişikliklerinden değil midir?

Bu bağlamda, Öğrenci Andı'nda ifade edilen değerlerden rahatsız olmak ve metnin okutulmamasını savunmak, Türk Milli Eğitimi'nin amaçlarından rahatsız olmak demektir.

Yani, Eğitim Bir Sen yetkililerinin savunduğu gibi, "*Öğrenci andı ya okutulmamalı ya da etnik farklılıklar dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir*" şeklindeki bir iddianın meali, milli eğitimin amaçları gerçekleştirilmesin demektir.

Dolayısıyla..,

Böylesi iddianın sahibi olanlar, hem de milli ve manevi değerlerin referansı ile eğitim çalışanlarına hitap edenler bir kez daha düşünmelidirler.

Günlük siyasal ya da sendikal kaygılarla politika üretmenin veya ithal projelere taşeronluk yapmanın nelere mal olabileceğini iyi hesap etmelidirler.

Onlar bu hesabı yapmıyorlarsa...

Bu yapıları şu ve ya bu nedenle destekleyenlerin, yeni bir hesabın sorumluluğunu yüklenmeleri manevi bir vebal olacaktır.

15 Temmuz'da cesaret timsali yiğitlerimizi tankların ve mermilerin önünde şaha kaldıran şuur, daha yedi yaşında "**Varlığım Türk varlığına armağan olsun**" diye hücrelerine işlemiş olan hissiyattır.

Öğrenci Andı'ndan, "**Ne mutlu Türk'üm diyene**" ifadesinden rahatsız olanların aidiyet ve şuurunu sorgulamak lazımdır. "Türk" milli kimliğini, etnik özürlü beyinleriyle rencide edenlerin asıl hedefinin, milli birliğimiz ve milli devlet yapımız olduğunu görüyoruz.

Hal böyleyken, Türk milli kimliğini "36 etnik gruptan" birisi olarak kabul eden kafa ya hastalıklıdır ya da ihanet çukurundadır. Bu güzel vatan toprağında, ortak yaşama ülküsüyle, tüm renklerimizle biz Türk Milletiyiz! Etnik ayrılıkçıların ve milli varlığımızla

sorunlu marjinalerin kuru gürültüsüne değil, toplumun kahır ekseriyetinin talebine kulak vermesini ve yeniden ÖĞRENCİ ANDI' nı çocuklarımıza armağan etmesini istiyoruz.

Öğrenci Andını etnik körlükten sıyrılarak ve İlgı (a) Kanun'un amaçlarında anlamını bulan ruhla Bakanlığınızın Danıştay'a yaptığı savunmaya sahip çıkarak yeniden ilkokullarımızda okutulması için yönetmelik metnine alınmasını bekliyoruz.

Bu bağlamda; **“Öğrenci Andı” nın tekrardan okullarda okutulması için gerekli mevzuat değişikliğinin yapılması** hususunda;

Gereğini arz ederiz.



Selahattin DOLGUN
Genel Başkan Yardımcısı



Talip GEYLAN
Genel Başkan